

Załącznik do uchwały
Nr XXXV/275/2021
Rady Miejskiej Białogardu
z dnia 23 czerwca 2021 r.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest
z terenu miasta Białogard
na lata 2021 - 2032

---

czerwiec 2021 r.

*Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard
na lata 2021 – 2032*

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie
2.	Cel i zadania programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard
3.	Charakterystyka azbestu
4.	Zagrożenie azbestem
5.	Obowiązki i postępowanie właściciela nieruchomości przy użytkowaniu obiektów z wyrobami zawierającymi azbest
6.	Bezpieczne usuwanie wyrobów zawierających azbest
7.	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest
8.	Składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest
9.	Zasady uzyskania pomocy finansowej
10.	Likwidacja „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest
11.	Pomoc informacyjna dla przedsiębiorców posiadających wyroby zawierające azbest
12.	Monitoring z realizacji Programu
13.	Harmonogram prac związanych z realizacją programu
14.	Edukacja ekologiczna
15.	Podsumowanie

Załączniki:

1. Wzór - Informacja o wyrobach zawierających azbest
2. Wzór – Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

---

1. Wprowadzenie

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021-2032” zwany w dalszej części „*Programem*” jest wynikiem realizacji kluczowego zadania spoczywającego na samorządzie gminnym w zakresie całkowitego pozbycia się szkodliwego azbestu. Wraz z innymi zadaniami jest ono ujęte w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKzA) – podstawowym dokumencie wyznaczającym cele oraz ramy legislacyjne, finansowe i organizacyjne do usunięcia azbestu z terytorium Polski.

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę Nr 122/2009 w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032" (MP. Nr 50, poz. 735), który został zmieniony uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. (MP. Nr 33, poz. 481). Program zastępuje dotychczasowy "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski" przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021-2032, wraz z inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest, daje możliwość dokładnego oszacowania występujących na terenie miasta Białogard wyrobów azbestowych, zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym (stan wyrobów). Wskazuje również możliwości finansowe wspierania zadań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest, a także uświadamia społeczeństwo o niebezpieczeństwie wynikającym z niewłaściwego postępowania z wyrobami azbestowymi.

Niniejszy Program został sporządzony w celu aktualizacji poprzedniej wersji dokumentu o nazwie „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2011 – 2020” przyjętego uchwałą Nr IX/76/2011 Rady Miejskiej Białogardu w dniu 29 czerwca 2011 r.

Dokument ten stanowić ma element realizacji harmonogramu stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu kraju zapisanego w POKzA na szczeblu lokalnym. Program jest w pełni spójny z obowiązującym stanem prawnym dotyczącym azbestu i zawiera aktualne dane na temat występujących na terenie miasta Białogard wyrobów azbestowych.

2. Cel i zadania programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard

Miasto Białogard realizuje zadania określone w przyjętym przez Radę Ministrów programie od 2005 r. Zgodnie z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Celem niniejszego Programu jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta do 2032 roku, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu na terenie Miasta oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

3. Charakterystyka azbestu

Azbest to naturalnie występujące, włókniste minerały krzemianowe, powstałe na drodze procesów metamorficznych. Charakterystyczną cechą morfologiczną naturalnie występujących minerałów azbestowych jest równoległa budowa włókien. Wyróżnia się dwie grupy minerałów azbestowych:

-**serpentyinity** - należą do nich:

- antygoryt,
- lizardyt,
- chryzotyl (azbest biały).

- **amfibole** - w skład tej grupy wchodzi bardzo dużo minerałów, a ich główne formy włókniste to:

- amozyt (azbest brązowy),
- krokidolit (azbest niebieski),

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

- azbest antofylitowy,
- aktynolitowy,
- termolitowy.

Są to chemicznie uwodnione krzemiany metali, które różnią się budową i długością włókien oraz właściwościami chorobotwórczymi. Najgroźniejszy jest azbest niebieski (krokiolit), natomiast najszersze zastosowanie (około 95%) znajdował azbest chryzotylowy, czyli chryzotyl (o dłuższych włóknach), następnie azbest niebieski oraz brązowy (amozyt).

Azbest posiada unikalne właściwości, tj.:

- ✓ niepalność - temperatura topnienia chryzotylu wynosi 1500-1550°C, amfiboli 930-1150°C,
- ✓ odporność na czynniki chemiczne (kwasy i zasady) - szczególnie w przypadku amfiboli,
- ✓ wysoką wytrzymałość mechaniczną,
- ✓ niskie przewodnictwo cieplne i elektryczne,
- ✓ łatwość łączenia się z innymi materiałami (cement, tworzywa sztuczne),
- ✓ możliwość przedzenia włókien,
- ✓ dobre właściwości sorpcyjne.

Nazwa „azbest” wywodzi się z języka greckiego i oznacza "niewygasający". Starożytni Grecy stosowali go bowiem do wyrobu knotów w lampach oliwnych. Ze względu na swoje cenne cechy jak miękkość, giętkość, odporność na ogień, postrzegany był w czasach starożytnych jako jedwab tajemniczego świata mineralów. Nadawano mu wiele nazw, znany był m.in. jako kamień bawełniany, czy len kamienny, skalny oprzęd, płótno niepalne. W średniowieczu alchemicy przypisywali mu właściwości magiczne twierdząc, że stanowi on owłosienie ogniotrwałych salamander.

Stosowanie azbestu określono już na ok. 4500 lat temu na podstawie wykopalisk dokonanych w Finlandii. W Europie Południowej znany jest od ponad 2500 lat. Wzmianki w różnego rodzaju kronikach świadczą, że azbest od XV do XIX wieku był dodawany do różnorodnych surowców w celu uzyskania m.in., knotów do świec, niepalnego papieru, skóry, a także do wyrobów tekstylnych np. tkanin na płaszcze wojskowe. W końcu XIX wieku rozpoczęto wydobywanie azbestu na skalę przemysłową, początkowo w Kanadzie, następnie w Rosji. Dalsze kopalnie powstawały w Afryce na obszarach obecnej RPA. Po roku 1910 nastąpił szereg dalszych odkryć i eksploatacji złóż w różnych rejonach świata.

W latach 60 – tych ubiegłego stulecia przełomem było wykorzystanie azbestu do wyrobu niepalnej papy, zwłaszcza w okresie, gdy pożary budynków były prawdziwą plagą. W pierwszych latach ubiegłego stulecia mieszaniny azbestu i cementu wkroczyły do przemysłu materiałów budowlanych w postaci lekkich i wytrzymałych płyt, znanych jako eternit. Znajdowały one też zastosowanie jako okładziny ścienne oraz wytłaczane panele do dekoracji ścian i sufitów.

Minerał stał się jeszcze bardziej popularny dzięki silnikom parowym, których niezbędnym elementem, poddanym działaniom gorącej pary były różnego typu szczeliwa i uszczelki. Azbest w połączeniu z gumą w pełni spełniał oczekiwania konstruktorów. Dzięki wspomnianym niepowtarzalnym właściwościom azbest był wykorzystywany jako surowiec w ponad 3000 opisanych technologiach. Początkowo, stosowany był do produkcji wyrobów azbestowo – cementowych, wyrobów włókienniczych, przędzy, sznurów, szczeliw, wyrobów ciernych, takich jak klocki hamulcowe, tarcze sprzęgłowe, wyrobów hydroizolacyjnych: lepiki, papy dachowe, płytki podłogowe, do filtrów w przemyśle piwowarskim i farmaceutycznym oraz masek przeciwgazowych i przeciwpyłowych.

W Polsce zużycie azbestu do celów przemysłowych w latach 70-tych XX wieku wynosiło około 100 tys. ton w ciągu roku, z czego 90% importowane głównie ze Związku Radzieckiego, a około 10% RPA. Liczbę osób zatrudnionych w zakładach przerabiających azbest szacowano w tym okresie na około 10 tys. W latach 80-tych poprzedniego stulecia zużycie azbestu wynosiło około 60 tys. ton rocznie, a zatrudnienie zmniejszyło się do około 4 tys. osób, aby w 1991 r. zmniejszyło się do 30 tys. ton. W połowie lat 80-tych

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

---

ubiegłego wieku zużycie azbestu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiło w Polsce 1,7 kg (16 miejsce w świecie), a największe zużycie było w ZSRR - 8,3 kg na mieszkańca. Około 65% azbestu używano do produkcji wyrobów azbestowo- cementowych. W latach 60-tych w Polsce rozpoczęły produkcję cztery duże zakłady wyrobów azbestowo-cementowych, co spowodowało wzrost jego zużycia.

Były to:

1. „Eternit” Polsko-Austriacka Spółka z o.o. w Szczucinie (województwo małopolskie),
2. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „Izopol” Spółka Akcyjna w Trzemesznie (województwo wielkopolskie),
3. Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Wierzbicy k. Radomia (województwo mazowieckie),
4. Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Ogrodzieńcu (województwo śląskie).

Głównym surowcem stosowanym do produkcji wyrobów azbestowo-cementowych był azbest chryzotylowy, jednakże do połowy lat 80-tych do produkcji rur ciśnieniowych stosowane były także inne odmiany, w tym najniebezpieczniejszy dla zdrowia azbest krokidolitowy. Przetwarzano go przede wszystkim w zakładzie w Szczucinie (do 1993 r. zużyto tam 65 tys. ton azbestu krokidolitowego). Do dziś gmina Szczucin boryka się z problemami związanymi z powszechnym występowaniem wyrobów zawierających azbest na jej terenie.

Łączne zużycie azbestu do produkcji wyrobów azbestowo-cementowych w Polsce po II wojnie światowej do 1993 r. szacowano na około 1,4 mln ton. W Polsce zaprzestano od 1985 r. stosowania azbestu krokidolitowego. Pomimo udowodnionego działania chorobotwórczego azbest nadal pozostaje, np. w USA, ważnym elementem wielu technologii o kluczowym znaczeniu m.in. jest stosowany w amerykańskim programie wahadłowców kosmicznych, których silniki raketowe pokrywane są osłoną impregnowaną azbestem, a także w przemyśle okrętowym.

Historia azbestu zatoczyła więc koło począwszy od zachwytu połączonego z przypisywaniem mu właściwości magicznych w czasach starożytnych, różnorodnego wykorzystywania ogromnych ilości surowca na skalę przemysłową w pierwszej połowie poprzedniego wieku, do całkowitego zakazu jego zastosowań w wielu krajach świata w latach 90-tych.

4. Zagrożenie azbestem

Ze względu na szkodliwość dla zdrowia człowieka, jego produkcja i wprowadzanie do obrotu zostały zakazane. Oddychanie powietrzem, w którym znajduje się pył z azbestu prowadzi do szeregu chorób układu oddechowego.

Pył z azbestu to niewidzialne dla oka bardzo drobne sztywne włókienka, które są wciągane wraz z powietrzem do płuc i powodują groźne choroby takie jak:

- pylica azbestowa (azbestoza) – rodzaj pylicy płuc spowodowanej wdychaniem włókien azbestowych. Objawami jest suchy, męczący kaszel, duszność wysiłkowa, bóle w klatce piersiowej oraz objawy nieżytu oskrzeli i rozedmy płuc,
- rak płuc (najpowszechniejszy nowotwór złośliwy powodowany przez azbest) – nowotwór ten rozwija się u osób zawodowo narażonych na kontakt z azbestem oraz u osób mieszkających w pobliżu kopalni i zakładów przetwórstwa azbestu,
- łagodne zmiany opłucnych – występują przy niewielkim narażeniu na włókna azbestowe. Powodują ograniczenie funkcjonowania płuc oraz zwiększają ryzyko zachorowania na raka oskrzeli i międzybłoniaka opłucnej.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

Azbest staje się groźny dla zdrowia wówczas, gdy dojdzie do uszkodzenia wyrobów zawierających azbest (łamanie, kruszenie, cięcie lub każda inna obróbka). Procesy te powodują uwalnianie się włókien do powietrza i możliwość wdychania ich do płuc. Azbest dobrze zabezpieczony i nieuszkodzony nie stanowi zagrożenia.

Zachorować mogą nie tylko osoby, które miały kontakt z azbestem ze względu na charakter wykonywanej pracy, ale i te, które narażone są na długotrwałe wdychanie włókien azbestowych o małym stężeniu lub na krótkotrwałe przebywanie w miejscu o ich bardzo wysokim stężeniu. Oznacza to, że wykonując wielokrotnie drobne naprawy wyrobu zawierającego azbest, czy też mieszkając lub spędzając wakacje w okolicy, gdzie w pobliżu znajduje się nielegalne wysypisko wyrobów zawierających azbest, może być zagrożone zdrowie człowieka.

Objawy chorobowe mogą pojawić się nawet po ponad 30 latach od momentu kontaktu z włóknami azbestu. Azbest wywołuje choroby układu oddechowego, dlatego ból w klatce piersiowej, silny kaszel lub duszności powinny być sygnałem, by udać się do lekarza pierwszego kontaktu.

5. Obowiązki i postępowanie właściciela nieruchomości przy użytkowaniu obiektów z wyrobami zawierającymi azbest

Właściciel nieruchomości, na której znajdują się wyroby zawierające azbest powinien do końca 2032 r. usunąć te wyroby. W pierwszej kolejności powinny zostać usunięte wyroby które znajdują się w złym stanie technicznym. Do upływu tego okresu czasu mogą być użytkowane wyłącznie wyroby zawierające azbest pod warunkiem, że są w dobrym stanie technicznym i w celu przedłużenia ich użytkowania poddane zostały impregnacji lub pomalowaniu.

W przypadku konieczności usunięcia elementów zawierających azbest z obiektów inwestor musi przestrzegać przepisów Prawa budowlanego oraz przepisów specjalnych dotyczących azbestu.

Właściciel ma obowiązek przedłożenia Burmistrzowi Białogardu „Informacji o wyrobach zawierających azbest”, której wzór stanowi załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. z 2011 r., poz. 31).

Informację sporządza się corocznie w dwóch egzemplarzach, jeden egzemplarz przedkłada się do dnia 31 stycznia każdego roku:

- a) Marszałkowi Województwa Zachodniopomorskiego - przedsiębiorca ,
- b) Burmistrzowi Białogardu – osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą, a drugi egzemplarz przechowuje się przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji,

Na właścicielu ciąży ponadto obowiązek sporządzenia - w jednym egzemplarzu – formularza oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest , który jest przechowywany łącznie z dokumentacją miejsca zawierającego azbest lub dołączony do książki obiektu budowlanego.

Obecnie zgodnie z wymogami rozporządzenia informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane przez burmistrza, wójta, prezydenta miasta do Bazy Azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci Internet pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl prowadzonej w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

Obecnie baza azbestowa to zaawansowane narzędzie, z którego korzysta 98% gmin w Polsce, a w założeniu ma z niej korzystać cały kraj. Podstawowym warunkiem jej właściwego funkcjonowania jest aktywność wszystkich gmin i urzędów marszałkowskich we wprowadzaniu wyników szczegółowej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest do tego systemu. Na stronie głównej bazy – www.bazaazbestowa.gov.pl dostępne są ogólne informacje na temat aktywności gmin i urzędów marszałkowskich, które są zobrazowane w postaci tabel i wykresów. Można tam też znaleźć odnośniki do opracowanych programów usuwania wyrobów zawierających azbest, listę firm związanych z azbestem i składowisk przyjmujących odpady azbestowe, a także informacje na temat aktualnych przepisów prawnych dotyczących azbestu. Natomiast szczegółowe informacje o wyrobach azbestowych na terenie danej gminy są dostępne tylko dla zarejestrowanych użytkowników.

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie występują wyroby zawierające azbest, ma ponadto obowiązki:

- oznakowania pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu (zał. nr 1 do rozporządzenia),
- opracowania i wywieszenia na widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest,
- zaznaczenia na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto, jeżeli w budynku, budowli, instalacji lub urządzeniu oraz na terenie znajdują się wyroby zawierające azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m^3 (tzw. „miękkie”), lub jeżeli wyroby zawierają azbest krokidolit, a także jeżeli te wyroby znajdują się w zamkniętych pomieszczeniach, lub istnieje uzasadniona obawa dużej emisji azbestu do środowiska – właściciel lub zarządca powinien opracować plan kontroli jakości powietrza (monitoringu), a jego wyniki uwzględnić przy dalszej eksploatacji lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Przez cały czas użytkowania wyrobów zawierających azbest w obiekcie lub nieruchomości, właściciel lub zarządca ma obowiązek przeprowadzania bieżącej kontroli stanu oraz konserwacji tych wyrobów. Pracownicy dokonujący takich prac i czynności powinni być odpowiednio przeszkoleni w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, a także odpowiednio wyposażeni we właściwą odzież i środki ochronne.

6. Bezpieczne usuwanie wyrobów zawierających azbest

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest, ma obowiązek zgłosić prace polegające na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej (starosta, prezydent miasta na prawach powiatu). W przypadku prac polegających na wymianie pokrycia dachowego, zgłoszenia trzeba dokonać na co najmniej 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia robót. Po dopełnieniu obowiązków formalnoprawnych, właściciel lub zarządca dokonuje wyboru wykonawcy prac- wytwórcy odpadów niebezpiecznych. Zawiera umowę na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczenia budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z azbestu. W umowie powinny być jasno sprecyzowane obowiązki stron, również w zakresie zabezpieczenia przed emisją azbestu w czasie wykonywania prac.

Niezależnie od obowiązków wykonawcy prac, właściciel lub zarządca powinien poinformować mieszkańców lub użytkowników budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, o usuwaniu niebezpiecznych materiałów zawierających substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla ludzi oraz o sposobach zabezpieczenia przed tą szkodliwością.

Na końcu właściciel lub zarządca powinien uzyskać od wykonawcy prac, pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania prac i oczyszczenia terenu z pyłu azbestowego, a następnie przechowywać

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

---

je przez okres co najmniej 5-lat, wraz z inną dokumentacją budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu.

W związku z dużym zagrożeniem, jakie może spowodować niewłaściwe usuwanie wyrobów zawierających azbest, ich demontażu powinny dokonywać specjalistyczne firmy, których pracownicy posiadają odpowiednie przeszkolenia bhp do prac przy azbecie oraz są zaopatrzeni w specjalistyczny sprzęt, który zabezpiecza ich samych, a także pobliski teren przed działaniem szkodliwych włókien azbestowych. Ewidencja takich firm znajduje się w Bazie Azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii stanowiącej jedno z narzędzi monitorowania realizacji zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

Wykonawca prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest musi zgłosić zamiar ich przeprowadzenia Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego, Okręgowemu Inspektorowi Pracy oraz Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu – w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.

Przed przystąpieniem do prac Wykonawca zobowiązany jest do opracowania szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:

- identyfikację azbestu w przewidywanych do usunięcia materiałach (na podstawie informacji od właściciela lub zarządcy obiektu, albo badań laboratoryjnych),
- informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
- zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa

i

ochrony zdrowia (plan „bioz”),

- ustalenie niezbędnego dla wykonywanych prac monitoringu powietrza.

Zobowiązany jest także do posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.

Przystępując do prac, na początku należy wykonać odpowiednie zabezpieczenia obiektu, będącego przedmiotem prac i miejsc ich wykonywania, a także terenu wokół – przed emisją pyłu azbestu, która może mieć miejsce w wyniku prowadzenia prac.

Teren należy ogrodzić, zachowując bezpieczną odległość od traktów komunikacyjnych dla pieszych, nie mniej niż 2 m przy zastosowaniu osłon. Teren prac należy ogrodzić poprzez oznakowanie taśmami ostrzegawczymi w kolorze biało-czerwonym i umieszczenie tablic ostrzegawczych z napisami „Uwaga! Zagrożenie azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony” lub „Uwaga! Zagrożenie azbestem- krokidolitem”.

Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, aż do gruntu, a teren wokół objęty kurtyną, powinien być wyłożony grubą folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej.

Ogólne zasady postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest określają następujące wymagania:

- ✓ nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- ✓ demontaż całych wyrobów (plyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- ✓ odspajanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

- ✓ prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania stężeń pyłu azbestu, przekraczających dopuszczalne wartości dla miejsca pracy,
- ✓ po każdej zmianie roboczej, usunięte odpady zawierające azbest, powinny zostać szczelnie opakowane i składowane na miejscu ich tymczasowego magazynowania,
- ✓ codzienne, staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń, z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry o dużej skuteczności ciągu (99,99% lub na mokro). Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

W przypadku prowadzenia prac z wyrobami azbestowo-cementowymi, których gęstość objętościowa wynosi mniej niż 1000kg/m³ (tzw. miękkie), a także z innymi wyrobami, których powierzchnia jest w widoczny sposób uszkodzona lub zniszczona lub jeżeli prace prowadzone są na obiektach, z wyrobami zawierającymi azbest krokidolit, lub też w pomieszczeniach zamkniętych, to powinny być zastosowane szczególne zabezpieczenia strefy prac i ochrony pracowników oraz środowiska, niezależnie od ogólnych zasad postępowania. Są to m.in.:

- ✓ komory dekontaminacyjne (śluz) dla całych pomieszczeń lub stanowiące łącznik izolacyjny między miejscem stanowiącym strefę prac, a miejscem na zewnątrz obiektu,
- ✓ zaostrome rygory przestrzegania stosowania środków ochrony osobistej,
- ✓ inne metody, określone na etapie prac przygotowawczych.

W obiekcie przylegającym do strefy prac, należy zastosować odpowiednie zabezpieczenia, w tym uszczelnienie otworów okiennych i drzwiowych, a także inne, właściwe dla stopnia narażenia środki zabezpieczające.

Wszystkie zdemontowane wyroby zawierające azbest powinny być szczelnie opakowane w folie z polietylenu, lub polipropylenu o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm i zamykane w sposób uniemożliwiający przypadkowe otwarcie (zgrzewem ciągłym lub taśmą klejącą). Niedopuszczalne jest stosowanie worków papierowych. Odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej większej niż 1000kg/m³, a więc płyty i rury azbestowo-cementowe, lub ich części powinny być szczelnie opakowane w folie. Pył azbestowy oraz odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m³ powinny być zestalane przy użyciu cementu lub żywic syntetycznych i po związaniu spoiwa szczelnie zapakowane w folię. Pakowanie usuniętych wyrobów zawierających azbest powinno odbywać się wyłącznie do opakowań przeznaczonych do ostatecznego składowania i wyraźnie oznakowane, w sposób określony dla azbestu. Etykiety i zamieszczone na nich napisy powinny być trwałe, nieulegające zniszczeniu, pod wpływem warunków atmosferycznych i czynników mechanicznych.

Dla usuniętych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz ich transportu na składowisko odpadów niebezpiecznych, wypełnia się:

- ✓ kartę ewidencji odpadu,
- ✓ kartę przekazania odpadów.

Po zakończeniu prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych – wykonawca prac ma obowiązek dokonania prawidłowego oczyszczenia strefy prac i otoczenia z pozostałości azbestu. Oczyszczenie powinno nastąpić przez zastosowanie urządzeń filtracyjno-wentylacyjnych z wysoko - skutecznym filtrem (99,99%) lub na mokro. Wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia właścicielowi lub zarządcy obiektu, będącego przedmiotem prac, oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac i oczyszczenia z azbestu. W przypadku, kiedy przedmiotem prac były wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m³ lub wyroby mocno uszkodzone i zniszczone lub prace obejmowały wyroby zawierające azbest krokidolit lub prowadzone były w pomieszczeniach zamkniętych, wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia wyników badania powietrza, przeprowadzonego przez uprawnione do tego laboratorium lub instytucję.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

---

7. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest

Miasto Białogard położone jest na Równinie Białogardzkiej, nad rzeką Parsętą i mniejszą rzeką Liśnicą, ok. 145 km na północny wschód od Szczecina. Według danych powierzchnia miasta wynosi 25,73 km². Miasto stanowi 3% powierzchni powiatu, w tym tereny zabudowane zajmują ok. 16 % powierzchni tj. 416 ha.

Od 2007 r. w sposób ciągły jest aktualizowana inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na nieruchomościach, zabudowanych jednorodzinnymi i wielorodzinnymi budynkami mieszkalnymi, zabudowaniami gospodarczymi, garażami, altankami na ogródkach działkowych oraz na nieruchomościach będących własnością Miasta.

Ostatnia aktualizacja (na podstawie spisu z natury) inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Białogard została przeprowadzona w 2017 r. przez firmę zewnętrzną zatrudnioną przez Starostę Powiatu Białogardzkiego miała na celu: obliczenie powierzchni dachów, na których znajdował się azbest, oszacowanie ilości azbestu magazynowanego na posesjach mieszkańców, określenie obecnego stopnia pilności usuwania tych wyrobów, sprawdzenie danych lokalizacyjnych nieruchomości, na terenie których znajdował się azbest. Inwentaryzację przeprowadzono wg ogólnie obowiązującej metodyki poprzez wykonanie wizyt terenowych i dokonanie tzw. „spisu z natury” ilości i stanu wyrobów azbestowych. W trakcie każdej wizyty został przeprowadzona wizja w celu zlokalizowania wyrobów zawierających azbest na terenie nieruchomości.

Łączna ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Białogard wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosi:

Lp.	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Rodzinne Ogrody Działkowe	Razem
m²	5 628,40	4 935,00	7 542,58	18 105,98
Mg	101,25	88,83	135,76	325,85

(przyjmując przelicznik: 1 m² wyrobów z azbestu waży ok.18 kg)

8. Składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej oznaczone w katalogu odpadów kodami 17 06 01* i 17 06 05* mogą być unieszkodliwiane jedynie poprzez składowanie na specjalnie wydzielonych kwaterach na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne lub na składowiskach odpadów niebezpiecznych. Składowiska lub kwatery buduje się w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się.

Zarządzający składowiskiem powinien uzyskać pozwolenie na użytkowanie składowiska po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Instrukcję eksploatacji składowiska odpadów niebezpiecznych zatwierdza, w drodze decyzji wojewoda. Kierownik składowiska powinien posiadać świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami i m.in. obowiązany jest do prowadzenia ewidencji ilości odpadów przyjmowanych na składowisko.

Zarządzający składowiskiem posiadającym wydzielone kwatery powinien zapewnić selektywne składowanie odpadów zawierających azbest, w izolacji od innych odpadów, a miejsce składowania powinno być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska. Odpady powinny być deponowane na składowiskach zlokalizowanych na terenach oddalonych od budynków mieszkalnych i izolowanych pasem zieleni. Prace związane z deponowaniem odpadów zawierających azbest należy

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

---

prować w sposób zabezpieczający przed emisją pyłu azbestowego do powietrza, a podstawowym zadaniem jest niedopuszczenie do rozszczelnienia opakowań odpadów. Opakowania z odpadami należy zdejmować z pojazdu przy użyciu urządzeń dźwigowych i ostrożnie układać w kwaterze składowiska. Niedopuszczalne jest zrzucanie lub wysypywanie odpadów z samochodów. Warstwa zdeponowanych odpadów powinna być zabezpieczona przed uszkodzeniem opakowań przez przykrycie folią lub warstwą gruntu o grubości około 5cm.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego znajdują się 2 składowiska odpadów niebezpiecznych przyjmujące do składowania odpady zawierające azbest. Są to:

1. Regionalny Zakład Odzysku Odpadów w Sianowie, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne;
2. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dalszycach, g. Myślibórz.

9. Zasady uzyskania pomocy finansowej

W celu osiągnięcia zadań programu krajowego i miejskiego proponuje się pomoc mieszkańcom Białogardu, posiadającym na swojej nieruchomości wyroby zawierające azbest, polegającą na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z ich nieruchomości w ramach pozyskanego dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, do którego Miasto Białogard składa wniosek o dofinansowanie, po uzyskaniu minimalnej wartości prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w mieście w kwocie 20 000 zł.

Wnioski będą składane w systemie ciągłym aż do wyczerpania się środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Funduszu. Do dofinansowania mogą zostać zgłoszone tylko zadania realizowane na obiektach których właścicielami są jednostki samorządu terytorialnego, osoby fizyczne, jednostki sektora finansów publicznych, kościoły i związki wyznaniowe oraz wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej.

Dofinansowanie, niezależnie od źródeł pomocy, dotyczyć będzie kosztów poniesionych na:

- demontaż,
- transport,
- unieszkodliwianie,
odpadów zawierających azbest.

Od 2020 roku poziom dofinansowania dla danej gminy zależy jest od wartości wskaźnika G – wskaźnik dochodów podatkowych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca publikowany przez Ministerstwo Finansów.

Kwota dofinansowania przedsięwzięcia wynosi odpowiednio:

- 1) do 100 % jego kosztów kwalifikowanych dla gmin o wartości wskaźnika G1 określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku nie większej niż 1500;
- 2) do 70 % jego kosztów kwalifikowanych dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku w przedziale powyżej 1500 do 2000;
- 3) do 40 % jego kosztów kwalifikowanych dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku powyżej 2000 .

Szczegółowy opis zasad finansowania ze źródeł zewnętrznych dostępny jest pod adresem:

<https://www.wfos.szczecin.pl/konkursy/azbest.html>

oraz w siedzibie:

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Biuro Szczecin

ul. Solskiego 3
71-323 Szczecin
tel. 91 48-55-100
fax. 91 48-55-101
email: sekretariat@wfos.szczecin.pl

Biuro Koszalin

ul. Zwycięstwa 111
75-601 Koszalin
tel: 94 34-67-200
fax: 94 34-67-201
email: koszalin@wfos.szczecin.pl

10. Likwidacja „dzikich” składowisk z odpadami zawierającymi azbest

Na „dzikich” składowiskach, powstających na terenie miasta Białogard obecnie nie stwierdzono występowania odpadów zawierających azbest.

W celu niedopuszczenia w przyszłości do powstawania „dzikich” składowisk wyrobów zawierających azbest podejmowane będą działania Miasta w zakresie:

- podnoszenia wiedzy mieszkańców miasta o metodach postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- podnoszenia świadomości społecznej o szkodliwości azbestu na środowisko i zdrowie człowieka, a w przypadku stwierdzenia występowania „dzikich” składowisk z odpadami zawierającymi azbest, podejmowanie czynności usunięcia tych odpadów.

11. Pomoc informacyjna dla przedsiębiorców posiadających wyroby zawierające azbest

Urząd Miasta będzie udzielał pomocy informacyjnej przedsiębiorcom poprzez:

- informowanie o obowiązku przedstawienia informacji wojewodzie zachodniopomorskiemu o posiadaniu wyrobów zawierających azbest,
- informowanie o szkodliwości wyrobów zawierających azbest i sposobie unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest,
- informowanie o źródłach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest.

Przedsiębiorcy oraz rolnicy prowadzący działalność gospodarczą mogą ubiegać się o dofinansowanie w wysokości 50 % kosztów demontażu, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, Delegatura w Koszalinie.

Terminy i sposób składania wniosków:

1. Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym.
2. Wnioski beneficjentów są przyjmowane i obsługiwane przez WFOŚiGW.
3. Terminy, sposób składania wniosków i ich rozpatrywania określone są w ogłoszeniu o naborze, które zamieszczone jest na stronie internetowej WFOŚiGW.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

Szczegółowy opis zasad finansowania ze źródeł zewnętrznych dostępny jest pod adresem:

<https://www.wfos.szczecin.pl/konkursy/azbest.html>

oraz w siedzibie:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Biuro Szczecin

ul. Solskiego 3

71-323 Szczecin

tel. 91 48-55-100

fax. 91 48-55-101

email: sekretariat@wfos.szczecin.pl

Biuro Koszalin

ul. Zwycięstwa 111

75-601 Koszalin

tel: 94 34-67-200

fax: 94 34-67-201

email: koszalin@wfos.szczecin.pl

4. Monitoring z realizacji Programu

Wdrożenie monitoringu realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów azbestowych jest istotnym elementem pomiarowo-kontrolnym. Dzięki niemu, możliwe będzie stałe i precyzyjne nadzorowanie postępu eliminowania uciążliwości z terenu Białogardu. Monitorowaniem zajmować się będą pracownicy: ds. ochrony środowiska.

Ich zadaniem będzie nadzorowanie realizacji programu a w szczególności:

- aktualizacja Bazy Azbestowej na stronie www.bazaazbestowa.gov.pl,
- udostępnienie informacji o możliwości i konieczności bezpiecznego usuwania azbestu, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej gminy „Programu usuwania azbestu z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032” oraz udostępnianie mieszkańcom ulotek, broszur itp.

Systematycznie prowadzona Baza Azbestowa, daje ona możliwość bieżącej analizy oraz kontrolę zgodności założonego harmonogramu z faktycznymi działaniami podejmowanymi przez właścicieli poszczególnych obiektów. Monitorowanie zmian w odniesieniu do poszczególnych budynków na terenie miasta Białogard pozwoli na zaplanowanie i weryfikację działań związanych z terminami usuwania azbestu. W przypadku każdej zmiany zgłoszonej przez właściciela nieruchomości odnośnie: liczby budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi, ilości czy też stanu wyrobów zawierających azbest, informacja ta zostanie na bieżąco naniesiona do Bazy Azbestowej przez wyznaczonego pracownika Urzędu Miasta. Umożliwi to bieżącą aktualizację i pozwoli określić tempo usuwania wyrobów azbestowych. Gdyby jednak takie informacje nie sływały do gminy, po pewnym czasie konieczne jest przeprowadzenie ponownej inwentaryzacji.

*Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard
na lata 2021 – 2032*

---

13. Harmonogram prac związanych z realizacją Programu

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Finansowanie
1.	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest u osób fizycznych	2021 -2032	Środki własne
2.	Opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2011-2020	2021 r.	Środki własne
3.	Przyjęcie przez Radę Miejską Białogardu programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2011-2020	2021- 2032	Środki własne
4.	Przyjmowanie wniosków o dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest	2021- 2032	WFOŚiGW
5.	Likwidacja „dzikich” składowisk odpadów zawierających azbest	2021- 2032	Środki własne
7.	Działalność informacyjna i edukacyjna	2021- 2032	Środki własne
8.	Aktualizacja bazy danych	2021- 2032	Środki własne

14. Edukacja ekologiczna

Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta Białogard poprzez organizację kampanii informacyjnej na temat szkodliwości azbestu i jego wyrobów dla zdrowia i życia, a także o bezpiecznym użytkowaniu, usuwaniu wyrobów zawierających azbest i postępowaniu z tymi wyrobami.

15. Podsumowanie

Gospodarka odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest, jest ważnym elementem całego systemu gospodarki odpadami w Polsce.

Azbest należy do surowców charakteryzujących się niekorzystnym działaniem zarówno na zdrowie ludzi, jak i na środowisko naturalne. W związku z tym faktem od 1997 r. zakazano stosowania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Mimo istnienia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkanaście lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza. Niezbędne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest edukacja i przybliżenie szerokim kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji usuwania wyrobów zawierających azbest. Rola władarzy miasta w problematyce azbestu sprowadza się do koordynacji działań związanych z usuwaniem azbestu i poszerzania świadomości mieszkańców w kwestii zagrożeń dotyczących wyrobów azbestowych i sposobów ich eliminowania.

Informacje, jak postępować w trakcie eksploatacji, zabezpieczania lub usuwania azbestu i materiałów

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021 – 2032

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard na lata 2021-2032” jest istotnym dokumentem strategicznym, którego posiadanie daje gwarancję zharmonizowanych działań rzeczowych i finansowych zmierzających do całkowitego usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu gminy, a przez to wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu.

Niniejszy Program jest spójny z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032. Realizował będzie wszystkie założenia i terminy zawarte w programie krajowym. Program nawiązywał będzie do Polityki ekologicznej państwa 2030, Krajowego Planu Gospodarki Odpadami KPGO 2022, Planu Gospodarki Odpadami dla województwa Zachodniopomorskiego, Programu ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 r., Programu Ochrony Środowiska dla powiatu białogardzkiego na 2017-2020 z perspektywą do roku 2024, Programu Ochrony Środowiska dla miasta Białogard 2017-2020 z perspektywą do roku 2025.

Ponadto będzie nawiązywała do unijnych dyrektyw regulujących kwestię azbestu :

- dyrektywy Rady 87/217/EWG z 19.03.1987r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu,
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z 24.11.2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola).

Regulacje zawarte w tych przepisach wdrożone są w krajowych ustawach i rozporządzeniach, m.in. dokumencie który rozpoczął proces eliminacji azbestu z terenu Polski jakim jest ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2017 r. poz. 2119).

Podstawowym celem niniejszego Programu, wynikającym z przytoczonych wyżej aktów prawnych, jest usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard do 2032 roku.

Przedstawiony wyżej program ma jedynie charakter poglądowy i służy zobrazowaniu potrzeb wynikających z pozbywania się wyrobów azbestowych regularnie w każdym roku, tak aby zrealizować główne założenie całkowitej eliminacji tych wyrobów. Okres realizacji Programu jest tak długi, że nie da się do końca przewidzieć wszystkich uwarunkowań technicznych i ekonomicznych, a jedynie można zakładać, że będą one sprzyjały stałej eliminacji azbestu.

Podsumowując należy uznać, że realizacja założonych w niniejszym dokumencie postanowień z zachowaniem wszystkich procedur i przepisów, odniesie pozytywne skutki dla miasta Białogard poprzez:

- ✓ Sukcesywne zmniejszanie, a docelowo wyeliminowanie źródeł emisji włókien azbestowych,
- ✓ Prowadzenie prac zgodnie z przepisami, co wyeliminuje zagrożenie zdrowia zarówno dla mieszkańców posesji, jak i dla wykonawców prac,
- ✓ Poprawę ogólnej jakości powietrza, a poprzez to zmniejszenie ilości zachorowań na choroby układu oddechowego,
- ✓ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie właściwego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest,
- ✓ Poprawę wyglądu zewnętrznego budynków, a przez to wzrost ich wartości eksploatacyjnej,
- ✓ Poprawę stanu technicznego budynków, co spowoduje wzrost wartości nieruchomości na terenie gminy i przyczyni się do zwiększenia wpływów do budżetu gminy ,

*Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard
na lata 2021 – 2032*

- ✓ Zwiększenie atrakcyjności miasta Białogard jako miejsca przyjaznego środowisku naturalnemu, w którym dba się o dobro mieszkańców.

*Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard
na lata 2021 – 2032*

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:
.....
.....
2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:
.....
.....
3. Rodzaj zabudowy³⁾: .....
4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾: .....
5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾: .....
6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾: .....
7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾: .....
8. Stopień pilności⁷⁾: .....
9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów:⁸⁾
  - a) nazwa i numer dokumentu: .....
  - b) data ostatniej aktualizacji: .....
10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów: .....
11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:
.....

.....
(podpis)

Data .....

*Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard
na lata 2021 – 2032*

- 1) Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.
- 2) Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującej formie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.
- 3) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.
- 4) Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.
- 5) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
  - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
  - płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
  - rury i złącza azbestowo-cementowe,
  - rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
  - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
  - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
  - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
  - szczeliwa azbestowe,
  - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
  - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
  - papier, tektura,
  - drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
  - drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
  - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.
- 6) Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).
- 7) Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649).
- 8) Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

*Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard
na lata 2021 – 2032*

**OCENA
stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest**

Nazwa miejsca/ obiektu/ urządzenie budowlanego /instalacji przemysłowej:

.....
Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

.....
Rodzaj zabudowy¹⁾:

.....
Numer działki ewidencyjnej²⁾:

.....
Numer obrębu ewidencyjnego²⁾:

.....
Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:

.....
Ilość wyrobów⁴⁾:

.....
Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾:

Grupa / nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem(np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieuszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki)	10	

*Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard
na lata 2021 – 2032*

	międzyokienne)		
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stałe lub częste (np.: zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np.: domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np.: strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np.: opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

- Stopień pilności I**   od 120 punktów
wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie
- Stopień pilności II**   od 95 do 115 punktów
wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku
- Stopień pilności III**   do 90 punktów
wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(nazwisko i imię)

.....
Właściciel / Zarządca
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

*Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Białogard
na lata 2021 – 2032*

Objaśnienia:

- 1) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.
- 2) Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
- 3) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
  - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
  - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
  - rury i złącza azbestowo-cementowe,
  - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
  - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
  - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
  - szczeliwa azbestowe,
  - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
  - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
  - papier, tektura,
  - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
- 4) Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).
- 5) Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.